ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 16.6.2025 г.
COM(2025) 290 final

ANNEX 17

ПРИЛОЖЕНИЕ

към

Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите

Състояние на цифровото десетилетие за 2025 г.: продължаване на изграждането на суверенитета и цифровото бъдеще на ЕС

{SWD(2025) 290 final} - {SWD(2025) 291 final} - {SWD(2025) 292 final} -
{SWD(2025) 293 final} - {SWD(2025) 294 final} - {SWD(2025) 295 final}

European Commission

КРАТКИ ДОКЛАДИ ПО ДЪРЖАВИ ОТ

Латвия

Общ преглед

Латвия може да разчита на добра цифровизация на обществените услуги за предприятията и гражданите, но изостава в областта на 5G, оптичните линии до помещения и мрежите с много голям капацитет, като в същото време има голям достъп до здравни досиета.

В националната си пътна карта и корекциите към нея Латвия показва значителна амбиция в приноса си към цифровото десетилетие, като е определила 14 национални цели, 86 % от които са съгласувани с целите на ЕС за 2030 г. Страната следва своите траектории сравнително добре, като 50 % от тях са в съответствие с плана (въз основа на траекториите за 2024 г., определени за 8 от 8 анализирани КПЕ). Латвия е взела предвид 84 % от 13-те препоръки, отправени от Комисията през 2024 г., като е внесла значителни промени в политиките си (15 %) или е направила някои промени (69 %) чрез нови мерки.

През 2024 г. гигабитовата свързаност и 5G остават под средните стойности за ЕС. Цифровизацията на МСП и въвеждането на авангардни цифрови технологии от предприятията са приоритет в латвийския план за възстановяване и устойчивост. Общата стратегия за киберсигурност на Латвия за периода 2023–2026 г. продължава да определя цялостния подход на страната към киберсигурността.

КПЕ на цифровото wwдесетилетие (1)	Латвия				ЕС		Цел на цифрово десетилетие до 2030 г.	
	DESI за 2024 г. (година 2023)	DESI за 2025 г. (година 2024)	Годишен напредък	Национална траектория 2024 г. (3)	DESI за 2025 г.	Годишен напредък	LV	ЕС
Покритие с фиксирана мрежа с много голям капацитет (ММГК)	68,0 %	68,1 %	0,2 %	74,0 %	82,5 %	4,9 %	100,0 %	100 %
Покритие с оптични линии до помещенията (FTTP)	61,9 %	61,1 %	-1,2 %	74,0 %	69,2 %	8,4 %	100,0 %	-
Цялостно 5G покритие	53,1 %	71,1 %	33,9 %	55,5 %	94,3 %	5,9 %	70,0 %	100 %
Периферни възли (приблизителни стойности)	5	10	100,0 %	0	2 257	90,5 %	51	10 000
МСП с поне основно ниво на цифров интензитет (2)	-	59,2 %	6,4 %	-	72,9 %	2,8 %	90,0 %	90 %
Услуги в облак	29,0 %	-	-	-	-	-	75,0 %	75 %
Изкуствен интелект	4,5 %	8,8 %	94,9 %	13,0 %	13,5 %	67,2 %	75,0 %	75 %
Анализ на данни	36,9 %	-	-	-	-	-	75,0 %	75 %
ИИ или услуги в облак или анализ на данни	48,2 %	-	-	-	-	-	-	75 %
Еднорози	0	0		-	286	4,4 %	2	500
Поне основни цифрови умения	45,3 %	-	-	-	-	-	70,0 %	80 %
Специалисти в областта на ИКТ	4,4 %	4,9 %	11,4 %	5,4 %	5,0 %	4,2 %	10,0 %	~10 %
Уведомление за схема за електронна идентификация		Да						
Цифрови обществени услуги за гражданите	88,2	93,5	6,0 %	88,0	82,3	3,6 %	100,0	100
Цифрови обществени услуги за предприятията	87,2	96,3	10,4 %	87,0	86,2	0,9 %	100,0	100
Достъп до електронни здравни досиета	84,8	85,9	1,2 %	80,0	82,7	4,5 %	100,0	100

(1) Вж. методическата бележка за описание на показателите и други показатели
(2) С DESI от 2025 г. се отчита версия 4 на индекса за цифров интензитет (ИЦИ), който е съпоставим със стойността на ИЦИ от DESI от 2023 г. (отнасяща се за 2022 г.) за изчисляване на годишния напредък. Това не е сравнимо с националната траектория, която се основава на версия 3 на индекса.
(3) Национална траектория, ако е налична в националната пътна карта и ако показателят е отчетен в DESI от 2025 г. (2024 г.)

Според специалното проучване на Евробарометър „Цифрово десетилетие“, 2025 г., 75 % от латвийските граждани считат, че цифровизацията на ежедневните публични и частни услуги улеснява живота им. По отношение на действията на публичните органи 86 % считат, че е важно да се противодейства и да се смекчава проблемът с фалшивите новини и дезинформацията в интернет, а по отношение на конкурентоспособността 78 % считат, че е важно да се гарантира, че европейските предприятия могат да постигат растеж и да станат „европейски шампиони“, способни да се конкурират на световно равнище.

Конкурентоспособен, суверенен и устойчив ЕС въз основа на технологично лидерство

Покритието на цифровата инфраструктура в Латвия остава под средното за ЕС, главно в областта на ММГК, FTTP и 5G, дори в контекста на силен ръст на общото покритие на 5G в сравнение с предходната година. При широколентовия достъп абонаментите за 1 Gbps нарастват по-бързо отколкото в ЕС, въпреки по-бавния растеж на абонаментите за 100 Mbps и проникване на 5G SIM карти. Страната напредва в разгръщането на периферни възли и квантови технологии, но изостава в областта на услугите в облак и изкуствения интелект. Наблюдава се рязко увеличение на кибератаките, като през 2024 г. са регистрирани общо 418 325 жалби. Независимо от това Латвия демонстрира цялостна готовност, тъй като нито една от атаките не е имала трайно въздействие.

Защита и овластяване на хората и обществото в ЕС

Цифровите умения в Латвия изостават от тези в ЕС, като само 45,34 % от населението на страната притежава основни цифрови умения в сравнение с 55,56 % в ЕС. Въпреки забележимата разлика между половете в полза на жените и силните умения за сътрудничество, Латвия се сблъсква с предизвикателства, особено в селските райони и сред възрастните хора, и остава под равнището за ЕС по отношение на цифровите умения, свързани с образователната степен. За да се преодолеят тези пропуски, бяха стартирани инициативи като сметката за обучение STARS. В сектора на ИКТ Латвия отбелязва положително увеличение на заетостта на специалисти в областта на ИКТ, особено сред жените. Въпреки това обучението в областта на ИКТ за предприятията в страната изостава от средното за ЕС. Латвия има отлични постижения в цифровите обществени услуги както за гражданите, така и за предприятията, като надминава темповете на растеж в ЕС, особено при трансграничните услуги. Тя се представя добре в областта на цифровите обществени услуги и достъпа до електронни здравни досиета в сравнение със средните показатели за ЕС. Въпреки че силните страни са очевидни, Латвия би могла да се възползва от по-нататъшни усилия за преодоляване на пропуските в цифровите умения, като се стреми към по-широко владеене на тези умения сред различните демографски групи.

Използване на цифровата трансформация за интелигентно екологизиране

Латвия дава приоритет на насърчаването на енергийната ефективност и ефективността при използването на материалите в цифровата инфраструктура, като целта е да се сведе до минимум въздействието върху околната среда чрез създаване на центрове за данни, които ще работят изцяло с енергия от възобновяеми източници. Освен това тя се фокусира върху въвеждането на интелигентни цифрови решения, които от своя страна ще намалят въглеродния отпечатък на страната.

Национална стратегическа пътна карта за цифровото десетилетие

Латвия представи коригирана пътна карта за цифровото десетилетие на 11 февруари 2025 г. Коригираната пътна карта съдържа 43 нови мерки, 2 нови цели и 4 преразгледани траектории. Тя включва докладване за консултациите със заинтересованите страни, но липсва информация за това как са били взети предвид техните коментари. Актуализациите са ясно съобразени с новите приоритети на Комисията в областта на гигабитовата свързаност и 5G. Коригираната пътна карта отразява значителен брой препоръки, отправени към пътната карта през 2024 г. Всички цели са съгласувани с целите на ЕС за 2030 г., с изключение на целта за поне основни цифрови умения, където Латвия се стреми да достигне 70 % вместо 80 % до 2030 г. В коригираната пътна карта продължава да се отдава приоритет на изкуствения интелект, цифровизацията на обществените услуги и внедряването на технологии. В нея са заложени 90 мерки с бюджет от 2 287,5 милиона евро, от които 2 004,8 милиона евро са от публичния бюджет (равностойни на 4,99 % от БВП на страната). Тя все още обхваща всички цели на цифровото десетилетие, като например цифрово пространство, ориентирано към човека, повишаване на устойчивостта и сигурността, насърчаване на суверенитета и екологизиране на цифровите технологии.

Финансиране и проекти за цифрови технологии

23 % от общия размер на плана за възстановяване и устойчивост на Латвия са разпределени за областта на цифровите технологии (416 милиона евро)[1]. Освен това в рамките на политиката на сближаване 441 милиона евро, представляващи 10 % от общото финансиране на страната по политиката на сближаване, са предназначени за насърчаване на цифровата трансформация на Латвия[2].

Латвия е член на КЕЦИ за Алианса за езикови технологии и на местните цифрови близнаци към КЕЦИ LDT CitiVERSE. Латвийските организации са непреки и/или асоциирани партньори във важния проект от общоевропейски интерес (ВПОИ) в областта на микроелектрониката и комуникационните технологии (ВПОИ-МЕ/КТ) и ВПОИ за инфраструктура и услуги в облак

[1] Делът на разпределените финансови средства, които допринасят за постигането на цифровите цели, е изчислен въз основа на приложение VII към Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост. Последно обновяване на данните: 16 май 2025 г.

[2] Тази сума включва всички инвестиции, които са специално насочени към цифровата трансформация или допринасят съществено за нея през програмния период на политиката на сближаване 2021—2027 г. Източниците на финансиране са Европейският фонд за регионално развитие, Кохезионният фонд, Европейският социален фонд плюс и Фондът за справедлив преход.

(ВПОИ-ИУО) от следващо поколение. Латвия е също така държава участничка в съвместното предприятие (СП) EuroHPC и в СП „Интегрални схеми“.

Латвия все още не е представила никакви мерки в рамките на Програмата за ускоряване на най-добрите практики на цифровото десетилетие[3].

Цифрови права и принципи

Според проучване за подкрепата Латвия е проявила доста ограничена активност по отношение на **Европейската декларация относно цифровите права и принципи** с общо 34 инициативи и 2 нови инициативи, стартирани през 2024 г. Латвия е най-активна в областта на взаимодействията с алгоритми и системи за изкуствен интелект. По-малко дейности са идентифицирани по отношение на поставянето на хората в центъра на цифровата трансформация, свързаността и устойчивостта. Мерките в областта на поставянето на хората в центъра на цифровата трансформация изглежда имат най-голямо въздействие на място, за разлика от мерките, насочени към свободата на избор.

Препоръки

- **Цифрови умения:** да се укрепят и да продължат мерките за повишаване на цифровите умения във всички възрастови групи, с особен акцент върху хората, живеещи в селските райони, и тези с по-ниско образование.
- **Свързаност:** да се запазят текущите усилия и да се въведат нови мерки за подкрепа на ММГК, FTTP и 5G покритието.
- **МСП**: да се запазят и допълнят дейностите за подобряване на цифровизацията и внедряването на авангардни технологии, като се набляга на внедряването на авангардни технологии от МСП и им се обръща специално внимание.
- **Киберсигурност**: да продължат усилията в областта на киберсигурността за справяне с променящите се и нарастващи заплахи; да се осигурят въвеждането и продължаване на прилагането на обучението по киберсигурност, особено на ниво бакалавърска степен.
- **Електронно здравеопазване:** да се гарантира, че всички видове данни се предоставят своевременно; да се предложи на гражданите мобилно приложение за достъп до техните електронни здравни досиета; да се осигури свързване на повече частни рехабилитационни центрове с услугата за онлайн достъп.

[3] Програмата за ускоряване на най-добрите практики (BPA) е платформа, която позволява на държавите членки да споделят успешни мерки и предизвикателства, с които се сблъскват в усилията си да постигнат целите и задачите си за цифровото десетилетие. Най-добрите практики се предоставят на държавите членки чрез хранилището на BPA и се представят на редовни семинари, които понастоящем са фокусирани върху три тематични групи: „Цифрови умения“, „Екологични ИТ“ и „Внедряване на цифрови технологии“.